

ВИДА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

III (21) том

Новітні засоби навчання:
проблеми впровадження та стандартизації

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ АПН УКРАЇНИ

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 5049
від 11 квітня 2001 р.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ

Засновано у 2001 році
Передплатний індекс 23823

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЧАСОПИС

Додаток 4, том III (21), 2010 р.

УДК 378.1
378.4

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради
Інституту вищої освіти НАПН України
Протокол № 10-13/2 від 25 жовтня 2010 р.

Редакційна колегія випуску:

Кремень В.Г., Губерський Л.В., Савченко О.Я., Маноха І.П., Луговий В.І.,
Мадзігон В.М., Ляшенко О.І., Євтух М.Б., Степко М.Ф., Невмержицький О.А.,
Ткаченко В.М., Корольов Б.І., Михальченко М.І., Онкович Г.В., Корсак К.В.,
Левшин М.М., Клименко І.В., Заболотна В.О., Жиленко М.В.

Відповідальний редактор випуску:

Маноха І.П.

Вища освіта України – Додаток 4, том III (21). – 2010 р. – Тематичний випуск
“Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього
простору – 614 с.

У тематичному випуску часопису “Вища освіта України”вміщені
наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені актуальній
проблемі входження України до європейського освітнього простору.

Перспективи євроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги
Болонського процесу та питання готовності України відповідати цим
вимогам, моніторинг якості освіти, стандарти європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищою освітою України сьогодні –
ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення яких звертаються автори випуску. У центрі уваги
також питання управління якістю освіти, перспективи запровадження
механізмів сучасного освітнього менеджменту, а також – умови й
напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах.

Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних
та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її
межами.

© Інститут вищої освіти НАПН України, 2010 р.
© Факультет психології, Київський національний
університет імені Тараса Шевченка, 2010 р.
© Видавництво “Гнозис”, 2010 р.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИПУСК

**ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ
У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ**

Додаток 4, том III (21), 2010 р.

Тематичні рубрики випуску:

Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі

Управління якістю освіти: стандартизація та інноваційність

Моніторинг якості освіти: засоби, технології та перспективи

Психологіко-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні

Сучасний освітній менеджмент: економічні, організаційні та психологічні засоби реалізації в Україні, Європі та світі

ЗМІСТ

БЕРЕЗНЕВА І.М. , Нові шляхи формування мовленнєвої компетенції у вищій школі	6
БІГІЧ О.Б., ОКОПНА Я. В. , Мультимедійні електронні засоби навчання іноземних мов: із досвіду розробки	12
БОГАТИРЬОВА Г.А. , Сучасне мистецтво у змісті професійної підготовки майбутніх юристів	19
БОНДАРЕНКО Т.Є. , Методичні компетенції майбутнього вчителя біології у галузі використання нових інформаційних технологій	26
БРИГАДИР М.Б. , Особливості використання тренінгових занять в освітньому процесі	34
ВІДКРИТОЕ ВІДОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
ВОЙТЕНКО Л.П. , Обґрунтування окремих компонентів методичної системи навчання медичної інформатики у вмнз.....	42
ГАРДАБХАДЗЕ І.А., КРОТОВА Т.Ф. , Наука і мистецтво: точки перетину у визначенні критеріїв якості освіти та професійних орієнтирів магістра дизайну одягу	50
ГНАТОВСКАЯ Л.Ю. , Современные средства обучения: проблемы внедрения и стандартизации	63
ГОЛІК О.В. , Аналіз інтерактивних технологій щодо їх ефективності та участі студентів-медиків у навчальному процесі	69
ГОРАЙ О.В. , Основи підготовки медичних сестер до санітарно-гігієнічного виховання та профілактичної роботи зі школарами в загально-освітніх навчальних закладах	79
ГОРБЕНКО О.Б. , Особливості компетентнісного підходу до музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики	87
ГОРДІЄНКО С.Г. , Позааудиторна робота у вищому навчальному закладі як чинник формування культури та духовності студентів	95
ГРИШКОВА Р.О. , Закономірність упровадження нових підходів до навчання іноземної мови з позицій євроінтеграції	105
ГУРТОВИЙ Д.Е. , Система навчально-творчих завдань як засіб ефективності формування організаторських навичок у курсантів вищих навчальних закладів міністерства внутрішніх справ України	113
ГУТНИК В.М. , Відбір фонетичного матеріалу для комунікативного вступного корективного курсу	122
ДЕНИЩИЧ Т.А. , Сучасні підходи до формування комунікативних умінь і навичок майбутніх фахівців з історії та політології	127
ДОЛЕЦЬКА С.В. , Роль та значення краснавчої роботи у формуванні патріотизму	135
ДУБІНІНА О.С. , Гумор як складова педагогічного професіоналізму	152
ДУХАНІНА Н.М. , Формування медіаосвітнього середовища в умовах інформатизації системи вищої освіти	155

ГАРДАБХАДЗЕ І.А.,
професор,
завідувач кафедри дизайну одягу
КРОТОВА Т.Ф.,
кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри теорії та
історії мистецтв
Київський національний університет
культури і мистецтв

НАУКА І МИСТЕЦТВО: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ У ВИЗНАЧЕННІ КРИТЕРІЇВ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ОРІЄНТИРІВ МАГІСТРА ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

В роботі розглядається актуальна проблема побудови моделі оцінки якості освіти магістрів спеціалізації «Дизайн одягу» з обґрунтуванням критеріїв якості на основі взаємодії художньо-естетичної та наукової складових освітнього процесу. Ключові слова: болонський процес, критерії якості освіти, спеціалізація «Дизайн одягу», дизайн-проектування, освітньо-кваліфікаційний рівень «Magistr».

В работе рассматривается актуальная проблема построения модели оценки качества образования магистров специализации «Дизайн одежды» с обоснованием критериев качества на основе взаимодействия художественно-естетической и научной составляющих образовательного процесса. Ключевые слова: болонский процесс, критерии качества образования, специализация «Дизайн одежды», дизайн-проектирование, образовательно-квалификационный уровень «Магистр».

The paper deals with the actual problem of constructing models for assessing the quality of education master's specialization in Fashion Design "with a justification of quality criteria based on the interaction of Art and Aesthetic and scientific components of the educational process. Key words: of Bologna process, the criteria for the quality of education, specialization in Fashion Design, Design engineering, educational qualification uriven "Master".

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Болонський процес, основою якого є акт «Болонська декларація» 1999 року, вже більше десяти років консолідує зусилля європейських країн у створенні загальних вимог, критеріїв та стандартів національних систем вищої освіти, єдиного освітнього простору, модернізації і гармонізації вищої

– є без цінностей західної цивілізації ХХІ століття. У межах цього документа маєть діяти єдині умови визнання дипломів про освіту, які гарантуватимуть та мобільності громадян, що має значно підвищити конкурентоспроможність європейського ринку праці й освітніх послуг.

У цьому документом було задекларовано: прийняття загальної системи високих вчених ступенів, у тому числі через затвердження додатку до зазначеного впровадження в усіх країнах двох циклів навчання: бакалавського та магістерського, який має тривати не менше трьох років, та магістерського – не менше чотирьох років. Це є створення систем кредитів відповідно до європейської системи кредитів вищої освіти (ECTS); сприяння європейському співробітництву щодо підвищення якості освіти, розробка порівнюваних критеріїв та методів оцінки; усунення перешкод на шляху мобільності студентів і викладачів в європейського простору [1,4,18]. Важлива роль вищих навчальних закладів в тому, щоб зробити реальністю навчання протягом усього циклу навчання в європейський простір вищої освіти та європейський простір наукової діяльності – двома взаємопов'язаними частинами знань.

Приєднання України до міжнародного освітнього простору неминуче віднесе Інтегральну категорію «якість освіти». Протягом останніх років вищі навчальні заклади України потужно працюють над підвищеннем якості освітності національної системи освіти у світовому вимірі. Проблеми залежності ефективності освітнього процесу в умовах болонського процесу виникають перед кожною вищою школою та перед кожною змією системи освіти, так і окремих її модулів.

Задача нової системи, освіта базується на двох системах – доступеної та пов'язаної. Доступ до здобуття післяступеневого освітньо-професійного рівня «Магістр» вимагає успішного завершення першого – освітнього рівня «Бакалавр», який має бути затребуваним на ринку праці з кваліфікацією відповідного рівня. Здобуття освітнього рівня «Магістр» передбачає поєднання практичної і науково-теоретичної складових підготовки.

Детальні вимоги в кожному напрямку спеціалізації конкретизуються залежно від специфіки складових професійної компетентності та пов'язаних з ними засобами спеціалізації пріоритетами і критеріями оцінки якості освітнього процесу.

Розробку вимог щодо змісту й структури магістерської кваліфікаційної освіти супроводжувають обліком особливостей конкретної спеціалізації та засобів дизайну її освітньо-професійного виразу. Це є багатоаспектною мультипрограмною сферою творчої діяльності, в якій поєднуються як художньо-естетичні напрями, так і соціальні, соціальні та гуманітарні науки, активно використовуються засоби і засоби наукового підходу. Узв'язку з необхідністю гармонійної

взаємодії знань і навичок різної природи для ефективної підготовки дизайнерів особливо важливими є завдання розробки збалансованої міждисциплінарної методології навчання, а також модернізація та міждисциплінарна гармонізація як фундаментальних, так і профільних предметів підготовки дизайнерів.

На відміну від індустріальних бізнес-процесів, модернізація яких стимулюється конкуренцією, методологія підготовки дизайнерів не встигає відстежувати вимоги, які змінюються відповідно до потреб ринку. Традиційні навчальні програми складалися на основі критеріїв масового виробництва і усередненого попиту, що суперечить тенденціям індивідуалізації продуктів і послуг інформаційного суспільства і не відповідає вимогам ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

У 2001 році міністри освіти європейських країн на з'їзді у Празі узгодили завдання створення до 2010 року Європейської системи забезпечення якості вищої освіти. Поняття «забезпечення якості» включає такі процеси, як оцінювання, акредитація і аудит. Координуючою організацією була обрана Європейська мережа асоціацій якості (the European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA). У 2005 році на з'їзді по Болонському процесу міністрів освіти у м.Бергені учасники ще раз підтвердили зобов'язання використовувати професійну модель оцінки якості вищої освіти; по-друге, у центрі уваги навчального процесу за болонською системою пріоритетною категорією стала професійна компетентність випускника.

Чисельна кількість робіт українських вчених присвячена проблемам теорії, методології і практики оцінки та акредитації навчальних закладів вищої професійної освіти (В. П. Бех ; Ю. Л. Маліновський [2], Н. Б. Булгакова [3], М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабін [4], Л. Ю. Беренштейн, С. С. Коломієць, Н. Й. Романюк, С. М. Живора [5]). Проблемам оцінки якості освітнього процесу в умовах болонського процесу присвячені дослідження М. Ф. Степка [17], Г. Г. Кривчик, Л. Л. Прокопенка, Г. П. Євсєєвої [11]. У цих працях також обговорюються проблеми моніторингу якості процесів підготовки студентів, рівня компетентності професорсько-викладацького складу, узагальнюється практика проведення інституційної та програмної акредитації, розкриваються питання реалізації вимог Болонського процесу, описуються підходи до побудови моделей оцінки якості освітнього процесу на різних рівнях, оціночні процедури технології тестування, включаючи інтернет-технології. Багато експертів розглядають специфіку компетентності підходу до організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Деякі автори протиставляють поняття "компетентність" знанням, оціненням компетентнісний підхід «новою парадигмою результатів освіти», принципами

нинішнє колишнє розуміння проблематики якості професійної освіти. [21, 22, 23]. Визначальне значення щодо вирішення завдань якості освіти — документ Європейської Асоціації Гарантії Якості ENQA «Стандарти та рекомендації для гарантії якості вищої освіти в європейському просторі»

Інтеграція системи освіти у сфері культури і мистецства України у Європейський освітній простір позначилася певними протиріччями у складнощами вбудовування художньо-творчих процесів у рамки нових вимог кредитно-модульної системи. Проблемам розвитку освіти в Україні в контексті Болонського процесу присвячені численні твірчі вчені як О. І. Бєзгін, Г. Є. Бернадська, І. С. Кочарян, О. І. Дацко, І. І. Маленська [16]. Питання впровадження європейських освітніх стандартів в творчальні заклади культурно-мистецького напряму розглядаються на науково-практических конференціях [12, 14]. Освітяни погоджуються з позитивними факторами впровадження болонської системи за умов залежних підходів і врахування специфіки підготовки в стінах вузу та особливостей того творчого професійного середовища, куди увійти майбутній фахівець.

Сучасні чагартерської підготовки в умовах запровадження болонського циклу в творчими спеціалізаціями присвячена низка праць сучасних дослідників, як Р. Я. Галинич, С. І. Топилко, О. П. Олешко [6], Е. І. Григор'єв [19], розглядають специфічні питання викладання навчальних курсів художньо-естетичної природи та оцінки якості мультидисциплінарних підготовки магістрів зі спеціальністю «Дизайн». Креативний процес створення нових дизайнерських рішень зручно розглядати як результат творчих процесів, заснованих на художньо-естетичному мисленні, і характеризується типітарно-технологічного характеру [8]. Однак питання взаємодії між аналітичною складової в збалансованій системі критеріїв оцінки підготовки за спеціалізацією Дизайн одягу» практично не дослідженні. Аналіз дослідження показав, що для побудови ефективної системи оцінки якості підготовки магістрів у галузі дизайну потрібне обмеження пошуку деталізованої системи критеріїв оцінки, що відображає специфічний характер діяльності дизайнера, а також розробка методології заснування на застосування критеріїв технологічної та художньо-естетичної

метою статті є визначення критеріїв оцінки якості освіти відповідно до професійними орієнтирами і пріоритетами спеціалізації «Дизайн одягу», з метою залучення збалансованої взаємодії двох типів діяльності: проектно-творчої та науково-дослідного характеру.

Завданнями статті є:

1. проаналізувати співвідношення естетичної і технологічної складових дизайн - процесу;
2. визначити можливості підвищення ефективності методології дизайн-проектування і пов'язаного з цим підвищення якості підготовки та рівня професійної компетентності магістрів шляхом балансу пріоритетів, оптимізації взаємодії та гармонійного поєднання художньо-творчого процесу і науково-дослідної діяльності;
3. обґрунтувати концепцію пошуку багатокомпонентного збалансованого комплексу критеріїв оцінки якості освітньої підготовки магістра за спеціальністю «Дизайн одягу».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

З огляду на те, що кінцевий результат діяльності дизайнера – це проект, який реалізується з урахуванням потреб певних груп користувачів і оцінюється споживачами перш за все за його художньо-естетичними властивостями, при визначені критеріїв якості освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» спеціалізації «Дизайн одягу» процесам, заснованим на естетичному творенні й образному мисленні, необхідно придати пріоритет [7]. Чи існує оптимальне співвідношення між естетичним і науковим мисленням, при якому підвищується ефективність результатів дизайну? Яку користь може принести науковий підхід і як визначити області ефективного застосування результатів наукового дослідження при проектуванні сучасної колекції одягу? Як співвідносяться естетичні і наукові складові творчого процесу при розробці колекції одягу? Як впливає оптимальне балансування тематики цих напрямків на якість профільних навчальних програм і на професійну компетентність дизайнера? Ці питання пов'язані з детальним розглядом суті дизайнерського процесу, який об'єднує в собі риси мистецтва, технології, інноваційних тенденцій і орієнтований на задоволення естетичних та утилітарних запитів споживачів. Відповіді на них є важливими для визначення критеріїв оцінювання якості підготовки магістрів спеціалізації «Дизайн одягу».

Окрім традиційних критеріїв якісної освіти – об'єму знань, вмінь та навичок, що враховуються відповідно до обсягу годин студентського викладацького навантаження, за болонською системою генеральним критерієм стає професійна компетентність випускника як результат навчання. Така постановка питання вимагає від навчальних закладів не тільки надання знань але й забезпечення достатнього рівня професійної компетенції випускників, що повідомляє їм конкурентоспроможність, достатню затребуваність і забезпечує свободу мобільності на трудовому ринку загальноєвропейського економічного простору. Болонська система освіти ставить перед установами освіти задачу

акценту з формального надання певних обсягів знань і навичок на ефективного оцінювання якості результатів своєї діяльності, що зумовлює розвитком професійної компетентності випускників.

Інші критерії якості підготовки дизайнера будемо використовувати в процесі оцінювання компетентності. Це компетентність, розроблену і застосовану для комплексної оцінки процесу проектування одягу відповідно до пріоритетів, що вимогами до професійної компетенції [9, 10]. Обґрунтуємо цю компетентність моделі згідно майбутньої ролі дизайнера, його основними функціями та специфікою бізнес-процесів. Кожному з напрямків оцінки відповідає критерій, що формують рейтинг даного напряму оцінки.

Для успішної діяльності дизайнера, окрім знань профільних дисциплін, необхідна комунікативна активність, почуття стилю і почуття моди, здатність до адекватної реагування на зміни в міжнародному та національному ринку, адаптивність і орієнтація в ринковому середовищі. Ці якості і функції дизайнера пов'язані безпосередньо з вивченням курсів профільних дисциплін, які мають бути розвинені в стінах навчального закладу непрямими засобами.

Важко, з цим до напрямами оцінки якості освіти можна віднести:

- Рівень професійних знань випускників;
- Рівень загальнодисциплінарної підготовки, знань і культури;
- Практичний досвід і можливості;
- Досвід застосування науково-дослідного підходу для вирішення завдань дизайну;
- Креативність і творча фантазія;
- Художній смак і відчуття стилю;
- Соціальна адаптація;
- Ринкова орієнтація.

Сутерії, що відповідають цим напрямам:

- Рівень професійних знань випускників:
  - a. інтегральна оцінка знань спеціалізованих дисциплін;
  - b. інтегральна оцінка знань фундаментальних профільних дисциплін.
- Рівень загальнодисциплінарної підготовки, знань і культури:
  - a. інтегральна оцінка знань гуманітарних дисциплін;
  - b. інтегральна оцінка знань фундаментальних дисциплін широкого профілю;
  - c. інтегральна оцінка знань історії та культури.
- Практичний досвід і можливості:
  - a. вміння використовувати знання для виконання практичних завдань;
  - b. володіння навичками ефективного проектування об'єктів дизайну;

- c. вміння планувати експериментальні проекти і дії.
- 4. Досвід застосування науково-дослідного підходу для вирішення проблем дизайну:
  - a. вміння формулювати і вирішувати проблеми дизайну засобами наукового підходу;
  - b. вміння планувати виконання науково-дослідницьких проектів;
  - c. вміння інтерпретувати, використовувати і узагальнювати результати науково-дослідної діяльності.
- 5. Креативність і творча фантазія:
  - a. оцінка творчих можливостей генерування образів дизайну
  - b. оцінка образного бачення.
- 6. Художній смак і відчуття стилю:
  - a. художньо-естетичне мислення;
  - b. художній смак;
  - c. почуття моди і стилю.
- 7. Соціальна адаптація:
  - a. вміння працювати в команді;
  - b. володіння мовами;
  - c. знання особливостей прийнятих норм поведінки у професійному та соціальному середовищі;
- 8. Ринкова орієнтація:
  - a. знання сегменту ринку своєї сфери;
  - b. здатність швидко реагувати на зміни часу.

Таким чином, багатокомпонентна оцінка якості освіти конкретної установи базується на оцінці якості освіти випускників з додаванням оцінок властивостей екосистеми «університет-студент». Багатокомпонентна модель оцінки якості освіти випускників представлена на діагр. 1. Ця модель може містити додаткові компоненти, які можна визначити, аналізуючи властивості екосистеми «університет-студент», традиції та менталітет внутрішньої субкультури, створюючи особливе креативне середовище, сприятливе для творчого розвитку.

Для кількісного вираження багатокомпонентної оцінки необхідно встановити одиниці та шкалу вимірювання для кожного з параметрів оцінки на усіх напрямках. Параметри оцінки, для яких задана одиниця виміру і шкала величин, будемо називати індикатором оцінки. У зв'язку з різною природою індикаторів завдання комплексної кількісної оцінки є складним. Для спрощення цього завдання відзначимо, що величини тих індикаторів, які є відображеннями традиційних систем оцінки знань, можуть використовувати традиційні шкали оцінки за бальною системою.

наступним кроком буде використання методології оцінки кваліфікаційної магістри для відображення її результатів відповідно значення певних параметрів в багатокомпонентній моделі. Як видно, багато параметрів комплексної оцінки збігаються із звичними характеристиками кваліфікаційної магістри.

Інші жемчюжини докладніше вимоги до кваліфікаційної роботи магістра, що її оцінка забезпечує значеннями найбільшої кількості параметрів в багатокомпонентній оцінки якості освіти. Магістерська дисертаційна робота є документом, на підставі якого державна комісія здійснює зведення підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи та приймає рішення про присвоєння кваліфікації. Процес виконання дисертаційної кваліфікаційної роботи спеціалізації «Дизайн одягу» характеризується як результат синтезу двох типів діяльності. Перший тип – це композиційна діяльність з розробки нових дизайнерських рішень, основана на художньо-естетичному мисленні. Другий тип діяльності – це застосування наукового підходу для рішення проблем, що виникають у процесі реалізації дизайнерських рішень. Між тим, за аналізом виконаних магістерських робіт часто спостерігається перевага у бік наукових і теоретичних досліджень без відповідного застосування результатів в практичній діяльності, або навіть без постановки мети застосування наукових результатів з цілями їх втілення у дизайн-розробки.

Іншими жемчюжинами склад магістерських робіт різноманітних творчих напрямків є творчість «Дизайн» повинні містити не тільки результати самостійного творчого розроблення з формуванням теоретичних результатів і розробкою методології їх втілення, але й продукти образного бачення, що містять творчі відображення об'єктів дизайну та виявляють сутність дизайнерської творчості.

Важливими факторами, що впливають на ефективність навчання та виконання дисертаційної роботи спеціалізації «Дизайн одягу», актуальним є співвідношення художньо-естетичної та технологічної складових циклу розробки одягу.

Комплекс критеріїв оцінки колекцій і перелік вимог для визначення майстерності можуть бути ефективно застосовані для вивчення актуальності і повноти змісту спеціалізованих програм навчання. Успіх результатів дизайн-проекту проходить в умовах подіуму, коли моделі одягу засуджуються глядацькою аудиторією у формі театралізованого дійства та «за першим враженням». Що ж визначає успіх – захоплене сприйняття глядацької аудиторії, успіх у реалізації – запуск у виробництво зразків, або, можливо, формування нового модного напрямку або навіть стилю? Який характер –

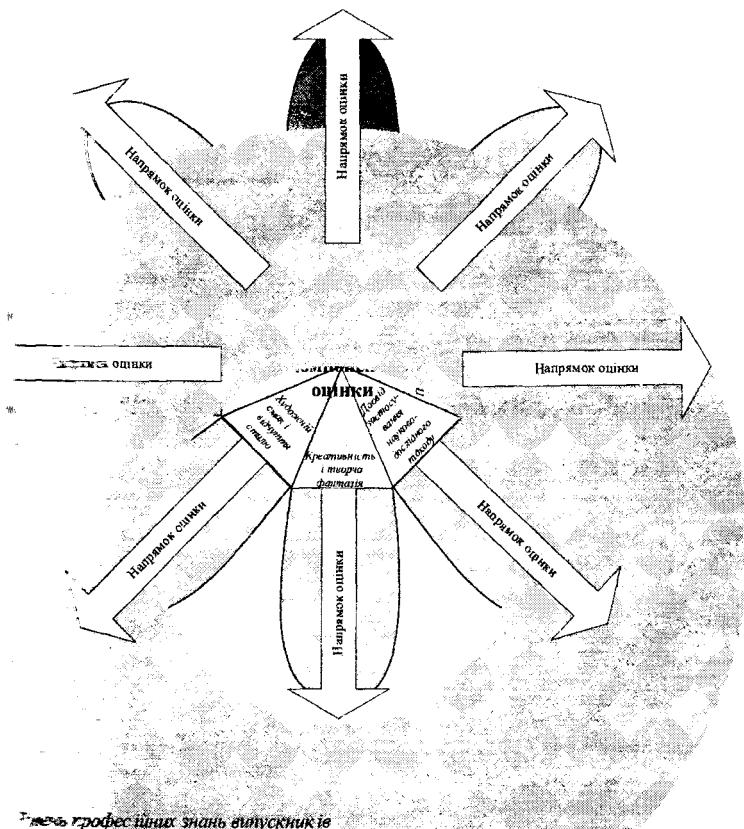
формалізований або творчий – переважає у процесах, що складають дизайнєрський процес? Дизайн-проект є складною комбінацією процесів стимульованих ринковим попитом, що надихається і просуваються творчою фантазією автора, процесів, заснованих на естетичному творенні та образному мисленні. Одночасно з художньо-естетичним підходом ці процеси вимагають застосування формалізованих засобів проектування та технологічних навичок. Результати дизайн-процесу характеризують водночас аспекти художньо-естетичної природи, що існують поза формалізацією, а з іншого боку враховують технологічні фактори та утилітарні властивості.

На етапі виконання магістерської роботи, з метою підвищення ефективності проектування, слід визначити оптимальне співвідношення між естетичним процесом творення і науковим підходом до вирішення проблем проектування сучасного одягу. Чи можна визначити області переважного застосування та обмеження для кожної із складових дизайнєрського процесу? Оскільки метою створення модної колекції вважається розробка, яка буде конкурентоспроможною, буде мати успіх в оцінці та попит у споживачів, важливо врахувати пріоритети, за рахунок яких цей успіх і попит будуть забезпечені. Для сучасної колекції пріоритетними є саме естетичні якості сдачу, що досягаються за рахунок сприятливого естетичного сприйняття з боку експертів і споживачів, які відповідають суб'єктивним критеріям. До суб'єктивних критеріїв, вираженим в категоріях естетичного сприйняття, можна віднести:

- формулювання актуальної концепції колекції;
- присутність новизни ідеї, що забезпечує свіжість художнього сприйняття;
- відповідність сучасним тенденціям моди в цілому, а також потребам соціальних груп, субкультур, тощо, у створенні власності індивідуального імідж-образу;
- оригінальність трактування, що розширює естетичне сприйняття за межі існуючих стереотипів, використання ефекту контрасту, акценту прогнозу майбутнього стилю.

Існують також критерії, які виражаються у вимогах до композиційності, збалансованості, гармонії кольору, формі-силуету, дотриманню стилю і діючих критеріїв прекрасного. Об'єктивні критерії в разі оцінки модної колекції мають вторинне значення і визначаються конкретними завданнями завданнями. Вони можуть бути представлені: технологічністю виготовлення, якістю-надійністю матеріалів, особливостями конструкції, специфічними властивостями (ергономіка, функціональність, гігієнічні властивості).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок дають напрямку

- місце професійних знань випускників
- місце загальновидавчих іншої підготовки, знань і культури
- здатність до інноваційності
- здатність естетичного наражко в дієвій підходу для вирішення проблем дизайну
- здатність і творча фантазія
- естетичний смак і відчуття стилю
- здатність адаптація
- реалізація орієнтацій

1. Багатокомпонентна модель оцінки якості освіти магістрів спеціалізації “Дизайн одягу”

Відповідно до оцінки якості підготовки магістрів спеціалізації «Дизайн одягу» зазаний процес побудови методології багатокомпонентної оцінки з метою - змін результатах магістерської кваліфікаційної роботи в якості - фармації для оцінки. Роль естетичної свідомості у процесі створення - - дготувати об'єкт естетичного сприйняття, здатний нести в собі

мистецький потенціал, достатній для задоволення естетичних запитів користувачів. Роль технологічної складової – забезпечити матеріалізацію художньої ідеї в матеріалі. Роль наукового підходу – ефективно вирішувати проблеми, що виникають при втіленні художнього задуму колекції. До них відносяться проблеми, пов’язані із завданнями пошуку дизайнерського рішення, втілення його в матеріалі, а також підготовки до презентації з урахуванням особливостей його сприйняття цільовою групою споживачів.

Запропонована концепція підходу до оцінки якості освітнього процесу використовує багатокомпонентну модель оцінки, дозволяючи максимально наблизитися до об’єктивних результатів. Вона розширює можливості оцінок з професійної компетентності, додаючи в багатокомпонентну модель напряму оцінки за фактом виникнення їх актуальності.

Алгоритм формування комплексної оцінки дозволяє врахувати відхилення від заданої мети і сформувати дієвий вплив для компенсації відхилень. Графічна інтерпретація оцінки є наочною і дозволяє на одній діаграмі продемонструвати результати великої кількості процесів і локальних оцінок. Модель оцінки функціонування складових освітньої системи може бути застосована для оцінки якості на всіх її рівнях.

Література

1. Бех В.П.; Маліновський Ю.Л. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / Бех В.П.; Маліновський Ю.Л. (Ред.: В.П. Андрушченко); Асоц ректорів пед. ун-тів. Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. Ін-т вищ. освіти АПН України. — К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2004. — 220 с.
2. Болонський процес в дії: Словник-довідник основних термінів і понять з організації навчального процесу у вищих навчальних закладах . З.І. Тимошенко, О.І. Тимошенко. Болонський процес в дії: Словник-довідник основних термінів і понять з організації навчального процесу у вищих навчальних закладах; Європ. ун-т. — К., 2006. — 57 с.
3. Болотов В.А. Оценка знаний: основные подходы к созданию общероссийской систем оценки качества образования / Болотов В.А Оценка знаний: основные подходы к созданию общероссийской систем оценки качества образования / Экономика и образование сегодня, 2005. № 3, с.24-25.
4. Булгакова Н. Б. Вища освіта і Болонський процес. Педагогіка вищої школи навч.-метод. посіб. / Н.Б. Булгакова; Нац. авіац. ун-т, Спіл. європ. проект “Навчання укр. інженерів комп’ютер. пром. проектуванню”. — К.: НАУ. 2009. — 84 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес: Навч.посіб. / Степко М. Ф.

- Глікарук В. Д., Грубінко В. В., Бабін І. І. / (ред.) — Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. — 384с.
- Галишко С.І., Олешико О.П. Методика підготовки магістрів за «Дизайн» на кафедрі дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка» / Р.Я. Галишич, С.І. Олешико. Методика підготовки магістрів за спеціальністю «Кафедра дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка» // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка». — 2007. — N 585. — С. 22-25.
- Кисельова К.О. «Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи спеціальності 8.020210 «Дизайн», спеціалізації «Дизайн одягу». / Гардабхадзе І.А. Кисельова К.О. — Рекомендації до виконання магістерської кваліфікаційної дипломної роботи спеціальності 8.020210 «Дизайн», спеціалізації «Дизайн одягу». — К:КНУКіМ, 2009.
- Гардабхадзе А. Кротова Т.Ф. Сучасні тенденції у дизайні одягу та їх відображення в освітньому процесі. / Гардабхадзе І.А., Кротова Т.Ф. — Тенденції у дизайні одягу та їх відображення в освітньому процесі. — К:КНУКіМ, 2010р.
- Гардабхадзе А Комплексна оцінка ефективності процесу проектування одягу на основі багатокомпонентної моделі / Гардабхадзе І.А. Комплексна оцінка ефективності процесу проектування одягу на основі багатокомпонентної моделі. Вісник КНУКіМ №20. Серія «Наукові дослідження». — К:КНУКіМ, 2009.
- Гардабхадзе І.А. Аналіз факторів підвищення ефективності процесів створення сучасного одягу / Гардабхадзе І.А. Аналіз факторів підвищення ефективності процесів створення сучасного одягу Вісник КНУТД №6. — 2009.
- Гардабхадзе Г. Г., Прокопенко Л. Л., Євсєєва Г. П. Болонський процес і українська вища школа: навч. посіб. / Г.Г. Кривчик, Л.Л. Прокопенко, Г.П. Євсєєва. Болонський процес і українська вища школа: навч. посіб.; Нац. упр. при Президентові України. — Д.: Моноліт, 2009. — 58 с.
- Гардабхадзе А. Сучасне виховання в Україні: проблеми розвитку в контексті Болонського процесу. Ред.: В.Д. Сидоренко; Ін-т пробл. сучас. мистец. Акад. мистец. — К.: Вид. дім А+С, 2006. — 191 с. — (Сучас. пробл. худож. та соц. в Україні: Зб. наук. пр.; Вип. 2).
- Гардабхадзе С.В. «Интеграция взаимодействия высшего образования с профессиональными работодателями в мониторинге оценки качества деятельности ВУЗов». Армавирский государственный педагогический университет. — Конференция в сфере высшего профессионального образования

- России: состояние и перспективы» / Сборник материалов первої Всероссийской электронной научно-практической конференции. Гильдия экспертов в области профессионального образования. М., 2010.
14. Навчальні заклади культури і мистецтв України: особливості входження Болонський процес: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 7 - 8 черв. 2007 р., Київ / Ред.: І.В. Кузнецова; Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — К., 2007. — 205 с.
15. На засадах Болонського процесу (особливості та етапи реформування системи вищої освіти в сучасній Україні): Моногр. / Л.Ю. Беренштейн, С.В. Коломієць, Н.Й. Романюк, С.М. Живора; Нац. аграр. ун-т. Навч.-наук. природн.-гуман. ін-т. — К., 2005. — 224 с. — Бібліогр.: с. 219-223.
16. Проблеми мистецької освіти. Типологічні критерії та науково-методична розробка / О.І. Безгін, Г.Є. Бернадська, І.С. Кочарян, О.І. Дацко, С.І. Успенська; Ін-т культурології Акад. мистецтв України. — К.: СПД Голос, 2008. — 400 с. — Бібліогр.: с. 135-136.
17. Степко М.Ф. Вища освіта України і Болонський процес / Степко М.Ф. Вища освіта України і Болонський процес: навч. програма / МОН України. — Дельта, 2007. — 21с.
18. Тимошенко З.І. Болонський процес: Нормативно-правові документи / З.І. Тимошенко З.І. Болонський процес: Нормативно-правові документи. Європейський ун-т. — К. : Видавництво Європейского ун-ту, 2004. — 101с.
19. Турчин В.В. Дизайн-освіта України в контексті Болонського процесу: ступені і цикли / В.В. Турчин. Дизайн-освіта України в контексті Болонського процесу: ступені і цикли // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв. — 2006. — N 4. — С. 3-10.
20. NOTICES FROM EUROPEAN UNION INSTITUTIONS AND BODIES. «Соглашение о стратегическом партнерстве в области образования и профессионального обучения в ЕС (Strategic partnership in education and training (ET 2020))». Official Journal of the European Union. (Resolutions, recommendations and opinions. 2009/C 119/02).
21. European Association for Quality Assurance in Higher Education. «Стандарты и рекомендации для гарантии качества высшего образования в европейском пространстве». ENQA, 2005-2008. Русский перевод. Йошкар-Ола: Аккредитация в образовании, 2008. — 58с.
22. Трофимова Р.А. « Современные подходы к оценке качества высшего профессионального образования»: <http://www.kiasaka.alfatoon.com/index.php?al=alias7106>
23. Цопа В. М. «Концептуальные идеи гимназической системы с оценкой качества образования». Сайт МОУ гимназии №1 г. Липецка
24. <http://www.gimnazia.w6.ru/Pages/InformObespechenie.html>